

RECENSIE

Op de puinhopen van de consumptiemaatschappij

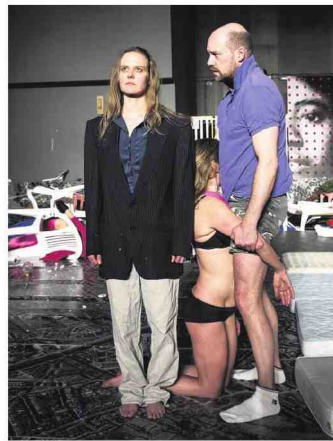
TONEEL

Platform/Onderworpen

NTGent
★★★★★

In 'Platform', de theaterbewerking van Michel Houellebecqs gelijknamige roman bij NTGent, zien we hoe een moslimfundamentalistische aanslag in een Thais vakantieresort in één gigantische knal een einde maakt aan de kapitalistische droom van het hoofdpersoonage. In een slotmonoloog verklaart deze Michel, weergaloos beklemmend gespeeld door Steven Van Watermeulen, het failliet van de westerse cultuur dat in de terreuraanslag ligt besloten: de moderne mens is alleen nog op zijn eigen behoeftes uit. Platform, eerder apart opgevoerd, is nu als eerste deel van een tweeluik te zien, als opmaat voor de nieuwe Houellebecq-bewerking die regisseur Johan Simons in samenwerking met Chokri Ben Chickha voor theater heeft gemaakt: 'Onderworpen' (naar Houellebecqs 'Soumission' uit 2015). Je kunt 'Onderwor-

pen' zien als mogelijk antwoord op de vragen in Platform over de 'staat van de mens'. Een provocerend antwoord, zoals het ook nogal prikkelend is dat Onderworpen op de dag van de Franse verkiezingen in première is gegaan. 'Onderworpen' speelt zich af in het Frankrijk van 2023 waar de moslimbroederschap zojuist de verkiezingen heeft gewonnen. Hoofdpersoonage François, wederom magistraal gespeeld door Steven Van Watermeulen, ziet hoe het land geruisloos verandert in een patriërchaat onder shariawetgeving. Zo vanzelfsprekend zelfs dat Bachs 'Erbarme Dich' in de proloog in het Arabisch wordt gezongen en dient voor een islamitisch reinigingsritueel. De plaats van handeling is letterlijk op de puinhopen van de consumptiemaatschappij die 'Platform' heeft achtergelaten: flarden kleding, resten meubilair en dwarrelend piepschuim van na de explosie. Er is een 'zitje' ingericht dat in elk Midden-Oosters huishouden zou kunnen staan: een kalfsleren hoekbankstel onder tl-verlichting, met een Arabisch kleedje erover. Hier vindt de eenzame universitair docent

Stefan Van Watermeulen (rechts) speelt Michel weergaloos beklemmend. FOTO PHILE DEPRez

François mensen op zijn pad die, zoals in Houellebecqs roman, in cultuur-historische (geweldig breedspakige) betogen uitweiden over de verwording van de Europese cultuur. François' angst en scepsis transformeren in (opportunistische?) 'onderworpenheid' aan de islam: als spiritueel baken van geborgenheid en gemeenschapszin, mét de belofte van een paar vrouwen en een door Saoedi-Arabië gesponsord riant universitair salaris. Ook in Onderworpen is NTGent er briljant in geslaagd om de alomvattendheid van Houellebecqs thematiek in spannend theater te vertellen, wars van oordelen of complexe interpretaties. Zelfs met iets van lucht en lichtheid. Net als Platform stoelt Onderworpen op een verhalende verteltrant, die door de magistrale acteeprestaties van grotendeels dezelfde cast keihard binnenkomt. Onderworpen is minder gefocust op de liefde, die in Platform als sprankje hoop voor de mensheid dient, en meer op de existentiële worsteling van de mens als zodanig. Maar dat voelt in 2017 als volkomen legitiem. **Alexander Hiskemuller**

Trouw 25/04/2017, bladzijden 34 & 35

All rights reserved. Gebruik and reproductie enkel mits toelating van de uitgever via Trouw

